

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1521. usque ad annum 1525

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118472

§. 8. Responsum Legati ad Principum sermonem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66495)

Sæcul. XVI.
A.C. 1524

„ sterum auferri valeat, hancque in rem
„ literas Romam misimus, quæ abs o-
„ mni dubio ad Clementis VII. manus
„ pervenerunt, si itaque Papa tibi ut-
„ pote Legato suo hac super re man-
„ datum dedit, de ejus mente certio-
„ res nos reddere velis precamur, ut
„ & nos, quæ agenda sint, decernere
„ possimus: Bellum vero adversus Tur-
„ cas negotium est, quod jam dudum
„ nostram sollicitudinem occupatam te-
„ nuit, illius tamen executio non solum
„ concernit Imperium, sed cunctos e-
„ tiam Principes Christianos, nisi ergo
„ illi facta inter se pace adversus Infi-
„ deles suas conjungant vires, soli Ger-
„ mani totam belli molem sustinendo
„ impares sunt; equidem minime nos
„ latet horribilis Turcarum apparatus,
„ quorsum vero tendat, provide expe-
„ ctandum censemus. „ His dictis scri-
„ ptum *de centum graviminibus* Legato tra-
„ debatur, ut ea inspiceret, ac sedulo ex-
„ aminaret.

§. VIII.

*Responsum Legati ad Principum ser-
monem.*

Slidau. l. c.
p. 109. & 110 Legatus scriptum fugitivo percurrens
oculo reposuit: „ Haud perspectum
„ habeo, Principes Illustrissimi, a vobis
„ media

Sæcul. XVI.

A. C. 1524.

„ media pro componendis fidei contro-
 „ versis aut fuisse proposita, aut San-
 „ ctitati suæ vel Cardinalibus trans-
 „ missa; id unice mihi exploratum est,
 „ quod summus Pontifex erga vos pro-
 „ pensum foveat animum, ac optima
 „ pacis meditetur consilia, hancque ob
 „ rem mihi plenam exequendi dedit
 „ potestatem, quicquid ad restaurandam
 „ pacem, animosque conciliandos ne-
 „ cessarium fore videbitur: vestrarum
 „ vero partium est, ad id viam aliis a-
 „ perire; vobis enim præ ceteris me-
 „ lius cognita est indoles, geniumque
 „ eorum, quibuscum res agitur; nec
 „ minus vobis consentientibus (ut om-
 „ nibus manifestum est) Cæsar in Wor-
 „ matiensibus Comitibus edictum pro-
 „ mulgavit, illudque anno priori inno-
 „ vatum, ut etiam effectui daretur, o-
 „ mnes consensere Principes. Haud
 „ diffiteor, illud a nonnullis fuisse ob-
 „ servatum, a plurimis tamen flocci
 „ habitum, qua ex causa conjicere
 „ haud valeo; si vero hac in re meam
 „ exposcitis sententiam, ediffero, ante
 „ omnia deliberandum, quibus mediis
 „ universalis hujus edicti executio ur-
 „ geri valeat. Non equidem, ut dis-
 „ sensionem ullam concitem, vel prout
 „ nonnulli suspicabantur. imo & spar-
 „ gere audebant, ut jurgiorum flam-
 „ mas

„ mas

Sæcul. XVI.

A.C. 1524.

„ mas in Germania accendam, huc ad-
 „ veni, nil nisi pacem quæro, id unum
 „ peto, ut illi, qui sese ab Ecclesia se-
 „ pararunt, rursus ad Matris suæ gre-
 „ mium redeant, atque Conciliorum
 „ Decreta, nec non Cæsaris edicta ob-
 „ servent.

„ Libellum vero *de centum gravami-*
 „ *nibus*, prosequatur Legatus, editum,
 „ ac Papæ traditum fuisse, quamvis i-
 „ gnorem, id tamen probe scio, priva-
 „ tis quibusdam viris tria illius exem-
 „ plaria Romam fuisse transmissa, atque
 „ eorum unum Papa, Cardinales, imo
 „ & ego vidimus; ast nec Pontifici nec
 „ Sacro Collegio unquam persuasum
 „ esse potuit, ejusmodi articulos Prin-
 „ cipum in comitiis congregatorum
 „ jussu fuisse conceptos, sed potius a
 „ quodam occulto Romanæ Sedis ho-
 „ ste fabricatos. Enimvero quicquam
 „ speciatim circa hunc libellum decer-
 „ nere, nihil mihi a Papa in mandatis
 „ datum, nihilominus sufficientem de
 „ eo agendi potestatem accepi, quapro-
 „ pter vobis haud celare valeo, in hisce
 „ centum articulis plura postulari, quæ
 „ legitimæ summi Pontificis auctorita-
 „ ti derogant, imo & hæreses sapiunt,
 „ proinde de his agere mihi animus &
 „ potestas deest, lubens vero examinan-
 „ da suscipio ea, quæ summi Pontificis
 „ auctori-

„ auctoritati non adversantur, atque æ-
 „ quitati innituntur; si vero circa Pon-
 „ tificem adhuc quiquam discutiendum
 „ supersit, liberum vobis erit id etiam,
 „ verbis tamen modestioribus propo-
 „ nere; merito enim damnanda est illa
 „ libertas, qua ejusmodi gravamina ty-
 „ pis edita ac publicata fuere.

Denique Legatus responso suo fi-
 nem imposuit agens de bello adversus
 Turcas; „ horum, aiebat, infidelium po-
 „ tentiam, magnumque armorum ap-
 „ paratum haud ignorat summus Pon-
 „ tifex, nec tamen illum latet, eorum
 „ vires minime frangi posse, nisi inter
 „ Christianos Principes pax, ac concor-
 „ dia restituatur, cujus negotii sollicitu-
 „ do Papæ animum unice occupatum
 „ tenet, huncque in finem pro hujus
 „ belli sumptibus ingentem pecunia-
 „ rum vim paratam habet, ac majorem
 „ adhuc summam colligere meditatur;
 „ attamen vestra quoque subsidia con-
 „ ferre debetis, præcipue in præsent
 „ rerum vicissitudine, ubi juvenis Hun-
 „ garix Rex vobis foedere ac sanguine
 „ junctus summopere vestro auxilio in-
 „ diget. Ea de re Papa vix inito Pon-
 „ tificatu nihil non egit, ut Cæsar, An-
 „ gliæ, ac Franciæ Reges restituta inter
 „ eos pace arma sua in Turcas conver-
 „ terent; Verbo, Pontificem habetis
 „ piura

Sæcul. XVI.
A. C. 1524.

Steid. l. 6.
p. 111.
Pallav. hist.
l. 2 c. 10 p. 180

Carissimi
no. 2.

Hist. Eccles. Tom. XXXIV. D d

Sæcul. XVI „ pium patrem Pastoremque pro bono
A.C. 1524. „ Ecclesiæ studiosissimum, si vero oves
 „ Pastoris sui vocem audire recusave-
 „ rint, nil ultro illi superest, quam ut
 „ cuncta divinæ Providentiæ patienti
 „ animo committat. „

§. IX.

*Quidam cum Cardinale Legato de-
 liberaturi, in Comitibus
 Deputati.*

Cochlæus hoc **A**djunxit suam quoque operam Cardi-
anno p. 90. nali Legato Joannes Hannardus in-
 ter Cæsaris Secretarios primus, qui
 nomine Imperatoris edictum Worma-
 tiense executioni dandum deposcebat,
 cui responderunt Principes, se nihil in-
 tentatum relicturos, ut Cæsari satisfie-
 ret, ejusque Edictum, quantum ipsi fa-
 cere possent, effectui demandaretur. Ce-
 terum hunc Legatum dissimulatione
 usum fuisse, facile deprehendebant; nam
 ea, quæ Adrianus in nupero conventu
 Congregatis significari fecerat, Papam
 ac Cardinales ignorasse vero haud si-
 mile videtur, nihilominus Principes, ut
 Germaniæ pacem redderent, quosdam
 nominarunt Deputatos, qui cum Car-
 dinale Campegio conferrent. Verum
 cunctis hisce colloquiis exiguus respon-
 dit successus: quippe Campegius haud
 plura